

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37)

(A2020/01495/A)

Sammanfattning

Försäkringskassan har inga invändningar i sak mot förslagen men vi vill betona att vi behöver se de följdändringar som kommer att krävas i förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program (FEA) för att helt kunna överblicka hur förslagen om ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen påverkar aktivitetsstödet. Försäkringskassan behöver också vara med i arbetet kring följdändringarna i FEA.

Vi ser också helst att lagstiftaren avvaktar med att genomföra förslagen om villkor för att vara berättigad arbetslöshetsersättning och förslagen om beräkning av inkomstens storlek till dess att de kan harmoniseras med kommande förslag om beräkning av inkomstunderlaget inom socialförsäkringen. Utöver det vill vi göra ett påpekande angående studerande som samtidigt uppbär arbetslöshetsersättning.

1.3 Utredningens förslag

Beräkningsregler för aktivitetsstödet storlek

Den förändring av aktivitetsstödet nedtrappning som utredningen föreslår kommer att kräva anpassningar i IT-stödet såväl som i verksamheten. Försäkringskassan behöver se ett förslag på vilka förändringar i FEA som planeras med anledning av den ändrade nedtrappningen för att kunna uttala oss om konsekvenserna för myndigheten.

9.8 Sökande som deltar i utbildning

Försäkringskassan vill göra ett påpekande angående studerande. Enligt 26 kap 19 § socialförsäkringsbalken (SFB) gäller särskilda regler för beräkning av sjukpenning för den som studerar. Dessa innebär att sjukpenning under studietiden beräknas på den inkomst av arbete som den studerande kan antas få under studietiden. Ersättning från arbetslöshetsförsäkringen räknas därvid inte. En person som annars studerar och samtidigt får ersättning från arbetslöshetsförsäkringen kan alltså inte få sjukpenning när hen blir sjuk, med mindre än att hen avbryter studierna definitivt och inte har för avsikt att fortsätta studera. Enligt nuvarande regler inom arbetslöshetsförsäkringen och även de föreslagna kan den studerande vid sjukdom emellertid inte heller få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eftersom hen inte uppfyller de grundläggande villkoren, dvs. att stå till arbetsmarknadens förfogande.

13.4.4. Avräkning från ersättningsperioden vid hel arbetslöshet

Utredningen föreslår att ersättningsnivåerna inom aktivitetsstöd ska följa nedtrappningen inom arbetslöshetsförsäkringen men om detsamma ska gälla för avräkning från ersättningsperioden så behövs ett förtydligande av hur ersättningsdagar förbrukas vid deltidsarbete (i kombination med program på deltid) och andra former av minskning. Det är oklart om ett proportionellt belopp dras varje dag men att dagen ändå är helt förbrukad, eller om bara en del av de 22 dagarna dras den månaden.

24.2 Förutsättningarna för att harmonisera arbetslöshets- och socialförsäkringen

Försäkringskassan instämmer med utredningen i att det vore fördelaktigt om beräkningen av de inkomster som föreslås ge rätt till ersättning enligt arbetslöshetsförsäkringens regler överensstämmer med motsvarande beräkning av inkomster inom socialförsäkringen.

Utredningen konstaterar (avsnitt 24.3.1) att det saknas förutsättningar att harmonisera en reformerad arbetslöshetsförsäkring med den allmänna sjukförsäkringen innan förslag om inkomstberäkning inom den sistnämnda är klart. Vi anser att det vore en god idé att avvakta med att genomföra de föreslagna förändringarna inom arbetslöshetsförsäkringen till dess att det även finns förslag om förändringar beträffande beräkning av inkomstunderlaget inom socialförsäkringen, så att förslagen kan jämföras med varandra och eventuella olikheter mellan försäkringarna kan utvärderas.

27. Konsekvenser av utredningens förslag

Försäkringskassan ser att det saknas en beskrivning av de konsekvenser förslagen kan innebära för myndigheten i sig och vill därför gärna tillägga följande. Eftersom rätten till arbetslöshetsersättning idag är en viktig del av att bedöma rätten till aktivitetsstöd och då regelverken för närvarande generellt följer samma principer ser vi att eventuella följdändringar i FEA skulle kunna innebära såväl anpassningar av rutiner i handläggningen som omfattande ombyggnationer i datasystem samt förändringar i informationsöverföring mellan a-kassorna och Försäkringskassan. Redan förslaget om att nedtrappningen inom aktivitetsstödet ska följa den föreslagna inom arbetslöshetsförsäkringen innebär sådana anpassningar i IT-stöd och verksamhet, men i vilken omfattning och till vilken kostnad är inte möjligt att säga utan att ta del av förslag på förändringar i FEA. Vi ser här även att övergångsreglerna kan innebära att IT-stödet behöver kunna hantera både det nuvarande och ett förändrat regelverk under åtminstone ett par år efter övergången.

Utöver ovanstående kommer eventuella förändringar inom aktivitetsstödet att kräva en informationsinsats för att förbereda deltagare i program på förändringarna, särskilt som deras ersättning påverkas. Därav följer då även större belastning för Försäkringskassan till följd av ökat antal frågor från deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

För att helt kunna överblicka konsekvenserna och beräkna kostnader för förändringarna behöver vi därför ta del av förslag på ändringar i FEA. Försäkringskassan behöver också vara med i arbetet kring utformningen av förordningen för att identifiera de praktiska konsekvenserna av ändringarna. Detta även med anledning av att eventuella förändringar kan påverka redan pågående utvecklingsprojekt hos Försäkringskassan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningscheferna Leif Höök och Per Eleblad, områdeschef Kristoffer Wendel samt verksamhetsutvecklare Åsa Möller, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Åsa Möller